

PEST, 1859.

Ⓒ 44. szám. Ⓒ II. Félév. Ⓒ

NOVEMBER 3.

Gyógy- és óvszerek a haláltóli félelem ellen.

IX.

Ritka község, melyben felebarát-gyűlölő nem találhatnák. Nehogy tehát valaki azt vélje, miként Istent felebarát nélkül is lehet szeretni, kimondom: miszerint a felebarátját nem szerető ép úgy nem szereti az Istent, a mint hogy a vörös gunyába öltöztetett majom még nem ember. Istent állítólag szeretni, a felebarátot pedig gyűlölni oly religio, melynek nincs kellemes illata a mennybeli Atya előtt. Nyilván kitűnik ez sz. János ama szavaiból, melyekkel ő a felebaráti szeretet próbakövének az Isten iránti szeretetet állítja: „A ki azt mondja: szeretem az Istent, gyűlöli pedig felebarátját, hazug az; a ki atyafiát nem szereti, kit lát: miképen fogja szeretni az Istent, kit nem lát?” Hadd magyarázzam ezt meg.

Szeretem hinni, miszerint annyira még nem vetemedtel, hogy váltságunk szent jele, a fészület ellen szitkozódó, káromkodó szavakra fakadj, avagy azt sárral vagy kövel megdobni merészeld. Ennyire csak Krisztusod iránti örögi düh ragadhatna. A fészület fa-, kő-, vagy vasból készült ugyan, mindamellett magát az Urat ábrázolja. Azonban van az Urnak egy más képmása is, mely nem fa, kő vagy vas, hanem hus és vér, s melyben Isten lehelete van. E képmás élő; látja, hallja, érzi, ha vele jól, vagy rosszul bannak. Értem az embert. „Isten képére teremté az embert, hasonlatosságára teremté őt.” Így van ez megírva Mózes első

könyvében.— Megbántásul veszi tehát az Isten, ha képmását, melyet ő oly mesterileg alkotott, utálad és gyűlölöd, s azt büniül számítja be neked. Értsd meg ezt az Üdvözítő hegyi beszédéből, melyben így szól: „Én pedig mondom nektek: a ki haragszik felebarátjára, méltó az ítéletre; a ki pedig mondja neki: raka, méltó az ítéletre, és a ki mondja te eh, méltó a pokol tüzére.” Szeress tehát és becsülj minden embert, Istenért! . . . Ha Isten képmását némely emberben a bün eltorzította is: azért nem szabad őt megvetni és gyűlölni. Hisz az utfélen levő egynémely keresztet is ügyetlenül, rondán készíté el mestere, de azért az ember azt jelentése miatt nagy becsben tartja. Vagyis más-képen:

Föltéve, hogy fiad távol tőled valamely araságnál szolgálván, vagy mesterség tanulása végett inaskodván, beteggé lesz, s e miatt, mivel többé fiadat nem használhatják, nyavalyájában elhagyják s a házból kiutasítják. Mit mondasz hozzá? Nem facsar-e könyüt szeméidből a fájdalom, a szánakozás, s nem indulsz-e haragra? Ellenben ha szomszédodban valamely hitestárs így szólana párjához: hitvesem! nekünk is vannak gyermekeink, és nem tudhatjuk, mi sors érheti őket; fogadjuk be ez ügyefogyottat hajlékunkba, legyünk iránta irgalmasak, míg ismét kenyeret kereshet magának. S ha e jó emberek valóban meg is tennék azt, mit egymásnak mondtak, s te azt megtudnád: mit cselekednél? Nemde örömmel telnék meg szived, s közelökre juthatván, megilletődve szoritanád dobogó kebledre e könyörületes embereket? És ime a szolgálta

és szolgáló, az özvegy, az anyátlan árva, a vándor le-
gény, a mesterinas, a házadban lakó szegény embe-
rek, fizetni nem bíró adósaidd, ellenségeid, mind-mind
Istennek, a nagy és szeretetre méltó atyának gyermekei.
Isten ezek mindegyikét, mint gyermekét szereti. Ha tehát
szereted az Istent, tettleg mutasd meg. Vele jót nem
tehetsz, de igenis gyermekével, az emberrel, felebar-
rátoddal. És ez Isten előtt kedves. Ha van közeledben
szegény ügyefogyott, nyomorék, megszorodott, van
egyszersmind alkalom is, hogy megmutasd: szereted-e
az Istent? megfordul-e elmédben, hogy rajtok segíts?
Ha nem; azaz, ha ama nagy és kegyes Atya iránti tek-
intetből nem viseltetel jósággal felebarátod iránt:
szemtelen hazug vagy Isten előtt, azt képzelvén, hogy
szereted őtet. Mondhatod, midőn az Urat felmutatják:
„Jézus, neked élek! Jézus, neked halok! Jézus, tied
vagyok életemben és halálomban!” s verheted melle-
det, mely hideg, mint a márvány, — de az ördög föl-
kaczag benned. . . . Jézus pedig undorral fordul el ál-
nok szivedtől; mert az ő szava: „Abból fognak meg-
ismerni benneteket, hogy tanítványim vagytok, ha
szeretni fogjátok egymást.” És ha meghalsz, vajmi
rosz sorsra jutsz Isten előtt!

Ha azok, kik beteg gyermekedet házukból irgal-
matlanul kidobták, időfordultával meglátogatnának, s
mintha semmi sem adta volna magát elő közöttetek,
előzékeny barátsággal köszöntenének, és mosolygó
arczcal, mellöket verve, becsületekre állítanak, hogy
tisztelnek, szeretnek téged, s kezedet szorongatva, ná-
lad meg akarnának szállni: valljon meg tudnád-e ma-
gad anyyira tartóztatni, hogy őket hidegen ne fogadd,
vagy az ajtón ki ne utasítsd? Így jársz te atyafi, mi-
dőn halálad után Isten előtt kell megjelened, ha az ő
gyermekeivel a földön szeretetlenül bántál. Isten ugyan
nem fog a mennyek ajtaján kidobni, mert biz oda ily
módon be sem jutsz: hanem e szavait fogja füleidbe
mennydörögni: „Távozzál tőlem a pokolbeli tűzre, mely
az ördögnek készítettett s az ő angyalainak; mert éhez-
tem, s ennem nem adtál; jövevény valék, s be nem fo-
gadtál; beteg valék, s meg nem látogattál; mezítelen
valék, s fel nem ruháztál.” Hasztalan mondd: „Uram,
mikor láttalak én éhezni, jövevénynek, mezítelen-
vagy betegnek, hogy segítségedre nem lettem volna?” És az
Ur válaszol: „Bizony mondom neked, a mit a legki-
sebbnek nem tettél, azt nekem sem tetted.” És így
változhatlanul állandó ítéleted; távoznod kell a helyre,
mely az ördögnek készítettett és az ő angyalainak. Ha
pedig nekem nem hiszesz, hogy az ítélet napján így
fog az igazság kiszolgáltatni: üsd fel a szentírást, s
olvasd Máté evangéliumának 25 r. 41. versét. — Azért
fogadd készséggel e jó tanácsot: a legelső sz. misén,
melyen jelen leendesz, Urfelmutáskor verd melleidet,
mondván: Jézus! neked élek, neked halok stb. De
előbb arra legyen gondod, hogy Urfelmutáskor e
szavakat őszintén s jó lélekismerettel mondhasd, a nél-
kül, hogy lelkednek pirulnia kellene a hazugság mi-
att. Arra törekedjél, hogy Jézusért forró szeretettel
viseltessél minden ember iránt, ellenségeid úgy, mint
rokonaid s szomszédaid iránt. E végett Urfelmutatása
előtt Üdvözítőnknek ama szavait kell fontolóra ven-
ned, melyeket ő a sz. mise-áldozat szerzésekor mon-

dott: „Uj parancsolatot adok nektek, hogy úgy sze-
ressétek egymást, mint én szerettelek titeket.” És ha e
szavakat jól megfontoltad, add minden ismerőseidnek,
kikkel ügyed van, a béke csókját.

Nehogy azonban az élet sok mindenféle bajai kö-
zött a felebaráti szeretet törvényét elfeledj, mintegy
szeggel szegeztem azt meg elmédben és szivedben. E
szeg egy történetecske, mely sz. János testamentomá-
nak is neveztetik. Az apostolok vértanui halállal mul-
tak ki, Judást kivéve, ki kötéllel végezvén önmagát,
az ördög martyra lett, és sz. Jánost, ki igen nagy kort
élt, s Görögország Ephesus nevű városában püspök
volt. Inai s melle már egészen elgyengültek, de pi-
henni még azért nem akart. Gyaloghintóban viteté ma-
gát a szent férfiú a templomba, hogy ott a hívekkel
együtt imádkozzék és predikáljon. Képzelheted, mily
esendőn, midőn a kilenczven éves aggastyán, az apostol,
Krisztus Jézus szívbarátja s kedvence megnyitá szá-
ját! Nem hallgattad volna te is feszült figyelemmel őt?
Ime leirom számodra predikációját a szerint, mint azt
a nagy egyházatya, Jeromos följegyezte. A prediká-
ció csak e szavakból állott: „Fiaeszkáim! szeressétek
egymást.” Tetszett a predikáció a híveknek, mondván,
hogy ily elgyengült aggastyántól többet várni sem le-
het. A legközelebbi alkalommal ismét predikált szent
János, s predikációja ismét csak e három szóból ál-
lott: „Fiaeszkáim! szeressétek egymást.” Erre a hívek
azt gondolák: nem árt ezt még egyszer hallani. Har-
madik alkalommal is, midőn ugyanezt hallották, egy-
némely így szólhatott: az öreg már alkalmasint elfe-
lejtette, hogy ezt már többször is predikálta. De János
negyedszer, hetedszer, kilenczedszer, sőt még többször
is mindig e három szót hirdette: „Fiaeszkáim! szeressé-
tek egymást.” — Végre megsokallották a hívek is, hogy
mindig csak egyet hallanak; és minthogy ismerték,
hogy egy szikra kevélység sínes benne, s a kérdését
meg nem neheztel, megkérdeék tőle: hogy miért pre-
dikál mindig egyet, miért inti őket szüntelen a szere-
tetre? És az apostol s evangelista felelé: „Mivel az Ur
ekkép hagyta meg; ha ezt cselekszitek, ha egymást
szeretitek, az elégséges.” — Amen! K. I.

Ének sz. Imre herczegről.

(Ifjuság számára.)

Első szent királyunk
Édes szent fia!
Néped ifjusága
Vészen ajkára;
Koszorúidért szent
Áldást mond neked,
Hő imába szövű
Szent dicséreted.

Kedves angyalgyermek
Ég és föld előtt,
Néped fiainál
Állj a szívben őrt;
Mely megvédjé, légyen
Liljomod a kard,

Míg szívünkben a vér
Lázás harcza tart.

Szép szüzesség hőse,
Fényes tükörünk,
Állj mellénk, ha lelki
Vészbe ütközünk ;
Ki az élet harcán
Gond s baj közt vezet,
Szent örangyalunkkal
Fogj értünk kezét.

Oh paradicsomi
Ékes rózsaszál,
Ki magaddal mint egy
Kerub harczolál ;
Szép hős ifju szent, ki
Meggyőzted magad,
Harczoljon miértünk
Esdeklő szavad.

Szűzek gyöngye, ki a
Szív harcát vivád,
Szívünk szüz szemérmét
Tartsa meg imád;
Legyen olyan tiszta,
Szüz, mint a tied,
Mint a lélek mélyén
Olvasó szived.

Oh szent szüz királyfi,
Égi szép rokon!
Könyörögj érettünk
Most s mindenkoron ;
Szálljon szüz szivednek
Szent áldása ránk,
Hogy viruljon bennünk
Drága szép hazánk.

Fölemelt a szentség,
S őseid hona,
Fejeden tündöklött
Két szent korona :
Nyujtsd karod, ha küzdünk
A szent égiért,
Mit a harczóknak
Meváltónk ígért.

K e m e n e s.

Agárdi lombok.

Regék

Danisstól.

V.

A kis Róza csillaga.

Van Fehérvárott egy hatkerekű nagy malom. A malmon felül a patak partján háromszáz lépésnyire

három kis házikó van szomszédok nélkül ; kerttel és gyümölcsfákkal vannak körülvéve, és nincsen másfelé kilátásuk, mint a hosszú temetőre. E kis házak legfelsőbbikében lakott sok évvel ezelőtt egy szegény, de igen istenfélő és jámbor özvegyasszony, Aranyásné. Ő nem volt még öreg, hanem mindig beteges volt ; legtöbb idejét az ágyban töltötte el. Szenvedett békével, és imádkozék.

Egyetlen tizenkét éves leánya, Róza, szép volt, mint egy kis angyal. Arczain mindig ünnep volt, mert oltárt épített azokon a rózsaszínű ártatlanság. Róza volt már több évtől fogva édes anyjának szolgálója, ápolója, mindene. Róza mívelte a kertet ; részint ennek gyümölcséből, részint jó emberek irgalmából Róza táplálta édes anyját. Ezen oknál fogva a kis Aranyás Róza nem járhatott iskolába. De nem is tudott ám olvasni, sem írni. S mivel különben is igen egyszerű elméjű vala, nem volt képes a legszokottabb imákat is megtanulni anyjától ; csak az „Úr imádságát és az „Angyali üdvözlöt“ tudta.

Egy szép őszi estve volt szent Mihály napja után. Aranyásné betegen feküdt az ágyban, Róza pedig mellette ülvén, szöske fejét anyja vánkosára lehajtott. Sötét vala, és nem volt gyertyájok, hogy meggyújthatták volna ; a zsir is elfogyott a bögréből, és a kis Róza nem vala képes mécsvilágot éleszteni. Azért is Róza igen unatkozék sokáig, míg végre anyjának tanácsából kiment az udvarra, sa konyhaajtó mellett egy kis lóczára leült az eszterhaj alá. Az ég tele vala csillagokkal, és azok ragyogásával mulatá magát egy ideig a kis Róza. Látott pedig a többi között egy igen fényes ragyogású csillagot. Megszereté azt, s így fohászkodék magában : „Istenem ! ha ott az a fényes csillag az enyim volna, bevinném az édes anyám szobájába, hogy ott világosítana ; majd olvasna nekem édes szülőm sok szépet a „Szentek életéből.“ De nem sokáig andaloghatott a szegény kis Róza kiválasztott csillagján ; mert a város egyik tornyában hetet ütött az óra, és kezdének mindenütt harangozni estimára. Róza is összetevé kezeit, hogy imádkoznék. De hiában kezdé el ; ő nem tudta elimádkozni az „Úr angyalát,“ és könyekbe merültek világos kék szemei, s mondá magában : „Istenem, Istenem ! miért nem tudok én imádkozni ! Ugy fáj a szívem, mikor látom, hogy mások a harangszóra leveszik kalapjokat, és dicsérik a szüz Máriát, én pedig nem tehetem. Nem kellene az a fényes csillag nekem ; inkább lennék édes-öröme estéjjel-nappal sötétségben, csak imádkozni tudnék. Istenem, Istenem ! taníts meg engemet, szegény leányodat imádkozni!“

Alig végzé el a kis Róza ez szavakat, egyszerre jobbja felől a kert sűrű rekettyéi közöl zörgés hallatszék. Lággy fuvalom érinté Róza arczait, s úgy tetszék neki, mintha elhaló csendes zene hangjait hallaná. A kert felé tekinté, és látá fényes világos felhőt közeledni felé, és kezdé megrémülni. De mielőtt megrémülhetett volna, gyenge és forró kéz lággy tapintását érezé kezén, és gyönyörű vigasztaló hangon hallá e szótatot : „Róza ! légy bátor, és ne félj. Tekints reám!“ — Róza föltekinté, és látá egy angyalt hófehér ruhában. Arcza, mint a kellő hajnal rózsavilágot hintett szét, s két vállára tündöklő göndör aranyfürtök hullámoztak alá. Az an-

gyal egy fehér porcellán-táblát nyújtott vala Rózának, melyen különféle szép imák valának följegyezve aranybetűkkel; legelső volt az „Ave Maria.“ És az angyal így szóla Rózának : „Édes leányom! mivel azt a jót kérted az Urtól, hogy tanitana meg téged imádkozni: azért az Ur meghallgatta imádat, és ettől fogva ime! olvasni és írni tudsz. Mivel pedig nem kértél az Urtól pénzt vagy egyéb kincset, hanem az imádságnak lelkét: azért neked adja az Ur azt a fényes csillagot is, melyet előbb megkívántál.“ E szavak után az angyal megmozdítá roppant fehér szárnyait, és fölemelkedék, és pillanat alatt az égen volt. A fényes csillag azonnal eltűnt; mert az angyal két tenyerébe fogta azt, és miképen az imádkozó ember összetett kezeit előre az ég felé nyújtja, úgy hozá az angyal imára emelt kezei között a csillagot, és Róza előtt leszállt, és az ölébe tette, és köténykéjébe betakargatta, és így szóla hozzá : „Róza! becsüld meg az Isten adományait, és jó légy, és soha ne vétkezzél; mert ha vétkezni fogsz, akkor visszaveszi az Isten tőled az ő ajándékait.“ E szavak után eltűnék az angyal; Róza pedig örömtől repesve és lelkendezve bement az anyjához.

A mint Róza bement a szobába, és köténykékét kinyitá, egyszerre roppant világözön borítá el a szobát. A mit sem gyanító édes anya elsikoltá magát ijedtében, látván leánya ölében a szokatlan fényű tűzőzönt, és kérdé, hogy mi volna az? Róza elbeszélé mindent. Aranyásné leszállott az ágyról, és a csillagot egy üveg tányérkára tevék, és letérdeltek mindketten a földre, és vevén Róza porcellán-tábláját, és az aranybetűs imákat oly könnyen, és oly buzgón kezdé róla leolvasni, mintha olvasni már régen tudott volna. A csillag világoskodék egész reggelig; és reggel mennél világosabb lön odakün, annál halaványabb fényvel égett a csillag, míg végre nap felköltekor megszűnt a világa, és az üveg tányéron egy gömbölyű széndarab friss fehér hamuval hintve vala látható. Mikor pedig elestvéledett, akkor a csillag ismét visszanyerte világát, és mennél sötétebb lön vala kívül, annál világosabb fényben ragyogott Aranyásné háza. A csillag sugárai közt egy fehér galamb vala észrevehető, és ez szólott a kis Rózához, valahányszor Róza nem tudta magától eltalálni, hogy mitevő legyen; és biztatá, és inté minden jóra őt. De nem csak a szobában világosított a szép csillag, hanem valahányszor Rózának sötét este, vagy éjnek idején anyja szolgálatában a városba, vagy advent idejében a szent Rorátéra mennie kellett, a csillag mindig elkísérte őt, és feje fölött egy ölnyi magasban ragyogván, bájoló világosságot hintett az útjára. Nagy mozgalom lön a városban. Ezerenkint sereglének össze meglátni a csodát, melyet Isten kedves leányával, a kis Rózával mivele. Különösen sötét esteiken szerencsésnek tartotta magát, a ki a történetből a városba kimenő Róza nyomán a rezgő csillag égi fénye után járhatott. Minden lélek tisztelte a kis Rózát, nem csak a csillagért, hanem azért is, mert napról napra kedvesebb, szelidebb, kegyesebb, jámborabb, és szentebb vala. Kedvezének neki mindnyájan, és annyi jótéteményekkel önték el Aranyásné házát, hogy nem csak Róza és édes anyja boldog volt, hanem még azon kívül is sok más szegénnyel irgalmasságot cselekszik vala a csillagga-

lamb sugallatából az áldott Róza. És tartott e fényes csoda egész télen, és egész tavaszon keresztül szent György napjáig. De mi történt ekkor?!

(Vége követk.)

Szemerei levelek.

XXII.

(Folytatás.)

3.) „Jézus, kit te Szűz szültél.“ Azt mondja erről a szent ének : „Mit ér a sok földi kincs, ha erény mellette nincs?! Betlehemnek jászolyában a szegénység nagy becsé van.“ Tehát e titok gyümölese : a szegénység becsülése. Megterem-e ez a mi szívünkben? Az Isten gazdagságának kincse becsülte meg a szegénységet Betlehemben és a Golgothán: becsüljük-e azt mi? Iszonyodunk tőle, mint utálatos poklosságtól; panaszkodunk s káromkodunk ellene, mint legnagyobb átok ellen. Mintha a szegénnyt emberi méltóságától is megfosztani akarnók, még szavunk járását is úgy ejtjük : „Gazdag ember, szegény ördög.“ Jézus azt mondja : „Boldogok a lelki szegények!“ a világ meg azt tartja : bolondok a lelki szegények. A szegény Betlehem jászolyához, vagy a golgothai kereszthez, mint menedékhelyhez vonulva, a szentírás szavaival mondhatja el panaszát a világ fiainak : „Ti erősek, mi erőtlének; ti nemesek, mi nemtelenek; ti böleselkedők a Krisztus ellen, mi pedig esztelenek a Krisztusért.“ Ti esztek, vigadtok, lágy ruhákba öltöztök, s örültök, midőn minket üldöztök: mi pedig éhezünk, meztelenek vagyunk, a ti üldözések alatt nyögve sírunk, s midőn töletek gunyokkal ostromoltatunk, értetek imádkozunk. A világnak kincs s gazdagság kell minden áron; ezért eladó a Jézus törvénye és keresztje, mártyr a Jézus igazsága. Irtózik a világ a Jézus jászolybölcsőjétől, sőt azt tartja, hogy arra csak az ökör és szamar lehel, neki pedig Heródes palotája s Dárius kincse kell. A zsidók aranybornyut imádtak a pusztában, ezt a keresztények városokban is megteszik. A ki nem lehet köztünk gazdag, inkább akar selyemmel takart koldus lenni, mint rongyos szegény. S ha ez így van, vajmi rosszul illik a mi szegénységtől iszonyodó szívünkhöz a szűz Anya olvasója s a Jézus keresztje!

4.) „Jézus, kit te Szűz a templomban bemutatál.“ Azt mondja erről a szent ének : „Mária mindent megtett, a mit a törvény rendelt. Hogy őt híven kövessük, s a törvényt meg ne vessük.“ Tehát e titok gyümölese : engedelmség az Isten törvénye s az Istentől rendelt előjárók törvénye iránt. Megterem-e ez a mi szívünkben? Hódolunk-e a polgári törvénynek, nem kényeszerűségből, de szívességből; nem félelem miatt, de a lelkiismeret miatt; nem emberi tekintetért, de az Istenért? Oh biz az Istennek sem hódolunk, sőt az ő törvényét megvetve, gunyolva tiporjuk! „Ne ölj. Ne paráználkodjál. Ne lopj. Hamis tanúságot ne szólj. Szülőidet tiszteld. Ünnepeket szentelj.“ ezek az Isten parancsai, hogy állnak hát köztünk? Nem állnak, de eltapodva az égbe kiáltnak ellenünk. Mintha csak rólunk jövendölt volna Óseás próféta : „Az átok, gyilkosság, hazugság, lopás, házasságtörés eláradtak, a vér a vért illette.“ Eláradt a szülői szívek keserves átka is a gyermeki szívek halálanságában. Eláradt az ünnepszentségtelenítés is; hiszen az Ur napját nem csak magunknak lopjuk el tiltott munkával, de a sáttannak áldozzuk vétkes kicsapongással, mintha nagy öröminknak tartanók lelkünket az üdvösség napjain kárboztatni. S ha ez így van, vajmi rosszul illik a mi pártos szívünkhöz az engedelmes szűz Anya olvasója, s a halálíg engedelmes Jézus keresztje!

5.) „Jézus, kit te Szűz a templomban föltaláltál.“ Azt mondja erről a szent ének : „Ha Jézust elvesztettük, mint Mária, keressük. Őt keresni édesség; föltalálni üdvösség.“ Tehát e titok gyümölese : a Jézus buzgó keresése. Megterem-e ez a mi szívünkben? A Jézust nem Babylon útján, de a Golgotha útján kell keresnünk. Bördélyházak- s bűnbarlangokban, dobzódás és

feslettség tanyáin nem Jézust keressük, hanem a sátánt találjuk föl. Még a templomban sem találjuk a Jézust, ha ott nem őt keressük; ha ott nem az ő igazságát hallgatjuk a lelki doctoroktól, de vásárt látunk, s oda mint piacra áruba visszük szívünk hiúságát, vagy éppen lelkünk tisztaságát. Ha a Jézus oltárához úgy közelítünk, mint a vályuhoz, akkor mi teszszük a templomot latrok barlangjává, s elvesztjük ott Jézust, az ő kegyelmével együtt. Pedig mindezek gyakoriak köztünk. A zsidók keresték Jézust, de nem találták föl: mi közülünk sokan nem keressük őt, de elűzik. Nem kövekkel, hanem vétkekkel üzik el. Olyan vétkekkel, melyeknek nevezetnie sem kellene a kereszténységben, s mégis uralkodnak. S ha ez így van, vajmi rosszul illik a mi szívünkhez a szűz Anya olvasója s a Jézus keresztje!

6.) „Jézus, ki érettünk vérrel veritékezett.“ Azt mondja erről a szent ének: „Vért izzadt Jézus arca. A bűn ellen folyt harsza. Kövesse bűntöket bánat; ezt követi a bocsánat.“ Tehát e titok gyümölese: bűnbánat, melyet Jézus drága vére szentelt meg a bocsánat s kegyelem érdemlésére. Megterem-e ez a mi szívünkben? Van-e bennünk igaz bűnbánat? Sirunk egy kis kár, szerencsétlenség miatt: tudunk-e sirni lelkünk kára, szerencsétlensége fölött? Magsiratjuk halottainkat, kik, ha élve érdemelni törekedtek, ezerszer boldogabbak nálunknál: megkönyezzük-e lelkünknek a bűn által történt halálát, mely legfőbb boldogtalanság, még az égnek is gyásza? Szánk talán mondja a bánatot a gyóntatószékben, de szívünk ott sem érzi igazán; mert alig veszi el a kegyelmet, már ismét óvakodás nélkül keresi a régi vétkeket. Szemünk is ejt egy-két könyvet a megindulás perezében; ha ez töredelmes lélek harmatja volna, a mennyország drága kincse lenne: de talán ez is nem az Isten megbántása miatt hull, hanem inkább a bűnből eredt kárt, kisebbséget, szerencsétlenséget siratja. Nem sietünk mi a Getszemani kertbe, hogy ott bűnbánó lelkünket a Jézus veritékében tisztára mossuk, s a gyarló test kisérteteit kész lélek vigyázásával s buzgó imádsággal távoztassuk; hanem mindjárt a gyónás után az elpusztult paradicsomkert felé kaesztgatunk, hol újra a csábító kigyóval találkozunk. Mint gyarló lelkeknek ugy kellene a szentek után törekednünk, hogy bűneink ne szaporodjanak, de apadjanak, s az érény útján ne hátra menjünk, de előre; — ezt sem akarjuk. Végöránkon is egy töredelmes fohász a megtért lator kegyelméhez juttatna; de sokan ezt sem akarják, hanem a Jézus véret penitenciátlan szívvvel eltapodják. S ha ez így van, vajmi rosszul illik a mi megrögzött szívünkhez a szűz Anya olvasója s a Jézus keresztje!

7.) „Jézus, ki érettünk megostoroztatott.“ Azt mondja erről a szent ének: „Tépik Jézust az ostorok. Szent testéről a vér esorog. Érted viselt ily szörnyű kiút buja! s ezt megtérésre int.“ Tehát e titok gyümölese: lelki tisztaság. Ne szóljunk erről. A legtisztább Jézus a mi szemérmelenségünkért viselte a megmeztelenített kisebbséget s a rettenetes ostorcsapásokat: de most is a szívben, szóban, gondolat- és eselekedetbeni szemérmelenséggel huzzuk magunkra az Isten ostorát. Csak az Isten irgalmassága, hogy Sodomának eláradt gonoszsága miatt annak rettenetes sorsával meg nem emésztetünk. Az imádkozni még nem is tanult gyermek tud orezapirító szavakat, dalokat, sőt eselekedetet is; mert a mit lát és hall, azt tanulja meg. S ha ez így van, vajmi rosszul illik a mi tisztátalan szívünkhez a legtisztább szűz Anya olvasója s a legtisztább Jézus keresztje!

8.) „Jézus, ki érettünk tövisekkel koronáztatott.“ Azt mondja erről a szent ének: „Tövissel koronáztatott. Nádveszszóval gyaláztatott. Ezekkel ily leczkét ad: Ember! tagadd meg magad.“ Tehát e titok gyümölese: önmegtágadás. Mit mondjunk erről? A testi gyönyörök örömrózsái közt kívánunk mi töviskoronás Megváltó-királyunk elé menni, s azt mondjuk neki: „Uram! ne kívánj tőlünk önmegtágadást, mert inkább tégedet tagadunk meg; mi test és vér vagyunk, tehát élni is a test és vér szerint akarunk. Igaz, hogy téged az a töviskorona tett a mi boldogságunk fejévé, de még se mutasd nekünk abban magadat, mert irtóznunk tőle. Ha rózsás uton nem mehetünk hozzád tövises nélkül, inkább eltávoznunk tőled.“ S ha ez így van, vajmi rosszul illik a mi kéjszomjas szívünkhez a fájdalmas Anya szent olvasója s a töviskoronás Jézusnak keresztje!

9.) „Jézus, ki érettünk a keresztet hordozta.“ Azt mondja

erről a szent ének: „Sulyos Jézus keresztfája; bűnünk van rakva rája. Viseljük keresztünket; csak egy nyerjük tyűnkét.“ Tehát e titok gyümölese: keresztünk szives viselése. Istenem! hiszen szeretjük is mi a keresztet, ha mellünket ékesíthetjük vele; de ha Jézusunk szerelme vállainkat terheli meg vele: elfeledjük, hogy a kereszt a mennyország létrája és kulesa. Ha olyan kicsi-kis keresztet mér reánk Jézusunk, milyent az egy napos kisdédek sírjához szoktunk szurni, mindjárt panaszkodunk, s azt mondjuk: „Uram! nehéz iga nekünk a te kereszted, nem vagyunk hozzá szokva. Aztán nagyon röges az a te fájdalomutad, törí az a mi lábunkat, nem mehetünk hát végig rajta. Elég, ha te véreddel festetted; ne kívánd, hogy mi is veritékezzünk rajta.“ Elfeledjük, hogy a földi országot ugyan pénzért is vehetik, de a mennyországot nem adják pénzért, hanem keresztért. S ha ez így van, vajmi rosszul illik a mi gyáva szívünkhez a szűz Anya olvasója s a Jézus keresztje!

(Vége következik.)

J a k a b s z o m s z é d.

Városi levelek.

IX.

(Vége.)

Kassa Felső-Magyarország legszebb városa, méltán nevezhető esinossága miatt kis Pestnek. A remek góthstíli kormos székesegyház igen jól veszi ki magát az új házak között. Épen most fogtak hozzá a templom esinósításához, mely vállalatnak jó sikert kíván minden keresztény szív. — A katonanövelde, kalvária, és Rozália-kápolna említésre méltó helyek.

A közel eső jászói prépostság oly vonzó erővel bírt, hogy nem kerülhettem el, hanem kirándultam oda is megnézni a kitűnő szép templomot, könyv- és levéltárat, a bájós kerttel együtt. Istenem! de jól éreztem magam e vendégszerető helyen. Hol békeség és szeretet honol. E kettő az, mely az életet menyenyé változtatja. Ily édes gondolatok közt hagytam el házam e tempe-völgyét, hol még most is található Hunyady Lászlókat.

Eperjes esinossága- s nagyvárosi tekintetével meglepett. Átalában véve a felső-magyarországi városok sajátos ismeretőjelekkel bírnak. Az erősített városok régi romjai itt-ott láthatók. A házak igen régi külsővel bírnak. Nagy túzfal díszesíti a házakat. A templomtornyok erkélylyel vannak ellátva, melyre az ör minden negyedórán kijön, s csenget. A tót földművesek mellökön nagy bőrvet viselnek, az asszonyok pedig még falun is urifőkötőt hordanak. Eperjes kalváriája mérkőzik a selmezeivel. Valódi paradicsom, melyet egy utas se mulasztson el szemléletre venni.

Az ismeretes Branyiszko hegyen át Szepes-Váraljára jutottam, hol a régi góthizlésű templomot s Zápolya várának romjait kedélyes társaságban vizsgálattam. Zápolya, Thurzó, Rákóczy lobogói s cimerei a nagy templomban díszlenek. A Csákiak szép kastélyában, Hotkőczon, a különféle ritkaságok s régiségek közt láttam a husziták által elrongált képeket is. Szepességen, e kies vidéken tovább utazván, nem tudtam eléggé esodálni a sok régiséget. Ha valaki egyedül ezek buvárlásáért is fárad ide, utazásának fáradsága bőven jutalmazva leend. Csaknem minden kis faluban régi góth-egyház, 13—16-dik századbéli edények, kelyhek, keresztutak s könyvek találhatók. Meglepő a löcsei egyház, mely maga is elég bizonyosság arra, mennyit költöttek a régiek a templom díszére, s mennyire szerették Isten házának ékességét. Az oltárok rendesen szárnyakkal bírnak, melyeknek mindkét fele szép rajzokkal van fölékesítve.

Szepességben hűvös levegője miatt szőlő, kukoriceza, gesztenye nem terem. Itt-ott látni a kukoriczát urak kertjeiben mint ritkaságot ápoltatni. Az aratás ez idén augusztus vége felé történt. A gyümölcs is későn ér; sárga barackot augusztus végén ettem. A pálinka-ivás szokásos baj. A plebános urak tanuskodása szerint nehéz e roszt szokást kiirtani, főleg azért,

mert a nép szegénysége miatt bort nem hozhat az alföldről, és így kénytelen az oleosabb pálinka-iváshoz szokni. *) Itt is szükséges volna a mértékletességi társulat.

Mendlik Ágoston.

Katholikus hitélet.

Erdő-Kövesd, oct. 15. Érzékeny s hálás kebellem iram e sorokat szent hitünk s egyházunk érdekében. Nem lehet és nem szabad közönyösöknök lennünk oly szép tettek iránt, melyek Isten dicsőségét s a hívek lelki épülését legközelebről érintik. Az egri érseki megyében kebeleztet erdő-kövesdi egyház legközelebb azon szerencsében részesült, hogy szentegyháza bővítését és ékesítését egy magasb rangu urbölgy vallásilag gyöngéd érzelméből eredt istenes adakozása által eszközölve látta. Jelen értesítvény közlője jogosítva érzi magát emez öröndetes eseménynek közzétételére azon bielelemben, miszerint a szerénységet koránsem fogja megsérteni, sőt hogy ez által hálaötelességének a hívek részéről is némileg eleget teend. — Ugyanis b. Or c z y Irma ö nagysága saját magasztos eszméjéből kiindulva, keresztényi hivatásának ismeré azon helyen, hol ősei s drága emlékü atyja hamvai nyugosznak egy imolyát (oratoriumot) s alkalmas sekrestyét emelni, hogy ott imáit minél gyakrabban emelhesse a Mindenható zsámolyához. Mi csakugyan esinos alakban végrehajtva lön, s az áldozatkész jötevőné mindezt saját megtakarított öszvegéből egész buzgalommal előállítá. — Ebből mindenki láthatja, mikép ilyen érényes tett csak a vallásos jó nevelés áldásdus eredménye lehet. Isten tartsa a kegyesszívű jötevőt édes övének díszére, minden hitbuzgó sziveknök örömére, kik e jeles ifju-kori példányban szent kötelességöket megismerhetik!

H. J.

Kupa. Folyó évi szeptember 25-én szokatlan ünnepe volt talán Kupa somogyi vezérről ezimzett helységünkben, melyhez hasonlót e kis falu még soha sem látott. Ugyanis már kora reggel számos vidéki csoportosan sietett a rendesen körülkerített temető felé; — most az egyszer nem azért, hogy a halál adóját adják át a földnek, hanem hogy egy ujszülöttnök gyönyörködjenek. Ez ujszülött megváltásunk magasztos jelvénye, a szent kereszt; mi létezését a valódi keresztény kath. érzületű sziráki lakos, T u d ó s József urnak köszönheti, ki plebános urunk egyszeri felszólítására a régi, elavult fakereszt helyett díszes, alapítvánnyal ellátott kökeresztel ékesíté föl a sirkertet. A keresztben függő — nem csak szemet, de lelket is gyönyörkötöttem remek festmény kassai festőnk, K l i m k o v i c s Béla esetje alól került ki. Valóban szép vonzó nyilatkozata ez az Isten dicsőítésének s a gyermeki kegyeletnek, mely nem feledkezik meg a régen itt szunnyadó szülőkről. A kereszt szentelésére ajtatos s meglepő sokaságu körmenet indult ki a felső-vadászi egyesült anyaegyházakból az illető lelkész urak vezetése mellett. Alig pillantók meg a hosszan elnyúló, s számos uj lobogóval ellátott éneklő ajtatos sereget, rögtön megszólala egyszerű ugyan, de ujonnan alakított haranglábunk kis harangja, s ezt követték a reformatus egyházéi; — s mi üdvözölő fogadására siettünk a jövő testvéreknek. Az ég tiszta, fellegetlen volt, s a nap, mintha látta a történeteket, s mintha értené a messze elaradó éneket, gyönyörében reszketett, s jobban égetett, mint máskor — talán a mi szívünkötől s buzgóságunk verőfényétől kölcsönözte azt a meleget?! Örültünk szívünk mélyéből ez édes érzelmekre buzditó percekben: örömnök még nevelte a nem sokára következett meghatározó szentelési szertartás, s a jeles, keresztfelmagasztalásáról szóló szent beszéd, melyet szeretett lelkészünk, nt. S t u m p h Antal ur tartott, s nem egy szembe esalta ki a megindulás öszinte könyvét. Itt méltó elismerés s hála között kell fölemlítenem a kereszt-szentelő plebános ur buzgalmát, ki a rábizott nyáját nyoloz év

*) Fájdalom! bortermő helyeken is tapasztalható a testet és lelket megmérgező mértéktelen pálinkaivás, s így ennek oka nem a borhiány vagy szegénység, hanem a rossz szokás, melyet hogy mértékletességi egyletek föllállításával irtoztatni lehet, külföldi példák is bizonyítják.

S z e r k.

folyta alatt valódi buzgósággal s ernyedetlen szorgalommal vezérli az üdvösség örök forrásához. Dicsérő említés nélkül nem hagyhatom a helybeli reformatusok buzgalmát sem, kik a kereszt felállítására segédkezöket nyújtották, s a szentelésnél derék, s minden felekezetesteséget eltávoztató lelkészök kíséretében jelen valának. A megszentelt kereszt virágokkal s zöld galyakkal volt elhalmozva, s melyről oly megnyugtatólag szól e föllirat: „Én vagyok a föltámadás és az élet“ (Ján. 11. r. 25. v.); mintha a rajta függő Megváltó szavait hallanók mindannyiszor, midön a kereszt mellett eihaladunk. Mily jól illik a temetőre a kereszt, az élök és holtak ez örökzöldje, mely türethető teszi a fájdalom útját, s melynek gyökere a sírokba is behat. — Örömtől sugárzó arcczal hagytuk el a temetőt, s megjutók emlékezetünkben ez évben már kétszer éreztek ily lelki gyönyört. Először a szakácsi buzgó nép indítá föl ezt bennünk, mely Urunk mennybemenetele ünnepe szintén egy kökeresztel tette emlékeztetéssé istenességét az utódoknál. Másodsor ugyanez édes örömnök voltunk részesei Felső-Vadászon Örző-angyalok ünnepén; hol az emlékeztetes búcsút megelőzte nt. Stumph Antal plebános ur által készítettet s alapítvánnyal biztosított szép kökereszt megszentelése. Vajha Tomor is buzdulna e vonzó példákön! Hiszen oly magasztos érzelmek teremtoje a szent kereszt, — annyi örömet s bánatot beszél az igaz hívő léleknek.

Szívem örül, busul, vérzik,
Föllekesül, végre reszket,
Ha látom a Jézus-vértől
Virágzó szent keresztet.

Szívem örül, ugy zeng, dalol,
Mint tavaszkor a pacsirta;
Mert üdvöm örök tavaszát
Látom én azon kinyilva.

De elborul mélyen szívem,
S lesz a bünök esalogánya:
Rágondoltam Jézusomnak
Tenger-mély, nagy bánatára.

S egy gondolat, mint napsugár
Megrepszti lelkem búját,
Látom azon reményemnek
Égbe nyúló szívárványát.

Végre egy fél, alig dobban,
Megáll, sirva és reszketve:
Rágondoltam az iszonyu,
Az utolsó itéletre!

Somogyi Ignác.

Alsó-Szent-György, sept. 29-én. Az Isten iránti hála ünnepeles bevallásának valék szemtanuja a jászok között. A községnek, hol ez történt, neve: Alattyán; a hála pedig az alattyáni, nem különben a szomszédvárosok- és községekből összesereglett buzgó hívök ajkairól zengett. — Alattyán tiszta kath. népe sept. 29-én, u. m. szent Mihály napján kettős ünnepet ült, egyházuk védszente ünnepe és szeretve tisztelt lelkipásztorunk, nt. G o t h János ur aranyisméjét. Rendkívüli ünnepe volt ez, milyent Alattyán önállása, a jászág pedig 1804. óta megérhetni nem volt szerencsés. E rendkívüli ünnepe és az isteni kegyelemnek ily nyilvános jele rendkívüli s magasztos hálaóra gyulasztá az alattyáni s többi jász testvéreik szívét; egy szív- s lélekkel adtak ök hálát Istennek, ki ily nagy dicsőséget adott kedves lelkipásztorunknak, ki nekik már 45 éven át szeldeli az élet kenyerét. A megnevezett napon fentisztelt aranyismés ur az ezen alkalomra összesereglett buzgó hívök sorfala között, az iskolás-gyermekek, fehérbe öltözött s koszorúkkal díszített szüzek, és az alsó-jászági egyházi kerület összes pap-sága, valamint a ft. kegyuri testületet képviselő ft. S e b e s y Kálmán premontrei kanonok, és nt. T ö t h Sándor kun-szentmártoni plebános urak által, lobogók és zászlók elővittele, és a harangok méltóságteljes zugása között kísértetett a plebánia-

laktól a szentegyházba, hol ft. Steinhäuser Antal, apát, alesperes és jász-apáthi plebános ur vezetése mellett mutatta be a Mindenhatónak a vérontás nélküli legdrágább áldozatot. — Szent mise közben nt. Gyenes József, jász-mihálytelki plebános ur, a kettős ünnephez mérve, kenetes beszéddel szolt a buzgó hallgatóságához; melyben különösen kiemelé, miképen volt a nt. aranymisés ur híveinek már 45 év elforgása alatt atyja, tanítója és bírāja. — Az egész ünnepélyt példás ajtatossággal emelé a kath. jászok buzgósága. Adja Isten, hogy a buzgó jászok több ily szívemelő napnak örvendezhessenek, s többször is forró hálát rebegehessenek az isteni jóság és kegyelem áradásaiért! — Az ünnepély végeztével, mely körül-belül délutáni 2 óraker végződék, magyarkeblü aranymisés ur díszteritékü asztalhoz hívá tisztelőit, hol egymást válták a kölesönös jó kívánatok mind az aranymisés ur, mind a többi jelenlevők részéről. A legfőbb áldomás-pohár azonban áldott érsekatyánkért írtette, kit, hogy az Ur Isten az egri főmegye boldogítására az emberi kor legvégső határaig éltesse, mindnyájan szívből kívánuk.

K e l e m e n J á n o s.

Tápé, octoberhó 3. Tegnap, mint a sz. Mihály arkangyal tisztelőit megartott bucsunapon nagyszerü ünnepély szemtanúi valánk. Megengedte tudnillik a mindenható Isten, hogy a községi előljáróság gondossága, a felsőbb hatóság jóváhagyása, és a községi lakosság tetemes áldozatával, — a régi, roskadt s igen rossz állapotban volt egyosztályu iskola helyett tervezett két osztályu tanoda, mely az áldozatok hozatalával nem fukarkodott közönség dícséretére válik, felépülvén, beszenteltetett. Ezen ünnepélyes szertartást közszereteti helybeli plebános, nt. Csányi János ur teljesítette. Az iskolai év megkezdése alkalmából előbb megtartott, Szentlélek segítségül hívása, és szent mise-áldozat hallgatása után az iskolaköteles gyermekekkel együtt ajtatos énekek zengedezése mellett az iskola-épületbe mentünk; hol a beszentelési szertartásnak végrehajtása után nt. plebános ur szokott ékesszólásával tartott, s az összegyült népre láthatólag üdvösen hatott alkalmi beszédében alaposan kifejtette: miként az iskola azon nagyfotosságú épület, melyben a vallásosság és erény magvai a gyermekek szívébe ültetvén, ezekből az egyháznak hasznos tagok, a honnak pedig jó polgárok neveltetnek; s a midőn a tanodát építő közönségre Istennek bő áldását lecsdette, egyttal a nagy számmal egybesereglett szülöket gyermekeik neveltetése körüli kötelességeik pontos teljesítésére hathatósan buzdította. Ez alkalmommal a kántortanítói pályára kinevezett Romhányi János urat hivatalába szintén ünnepélyesen felesketvén, különösen szívére kötötte, hogy a népnevelés körül vállalt nehéz, de szent kötelmei lekismeretes és pontos teljesítésével iparkodjék nem csak a szülök, de az egyház várakozásának is megfelelni. Ezek után a templomba visszamenvén, a királyok királyának illő buzgósággal hálákat adtnak a vett kegyelmekért. Áldja meg az Isten fáradozásaiért a hivatala teljesítésében soha nem csüggedő szeretett plebánosunkat, s a népnevelést szívökön hordozó községi előljárókat!

H e g e d ü s I s t v á n.

Öreg-Mária-Czel. No nézze csak az ember, hol nem esőtörög ez a furlangos szigetközi fráter! — gondolja magában némelyik az olvasók közül, mikor levelem bomlokzatán e jávól eső, és épen azért szokatlan hely nevére veti szeméit. Öreg-Mária-Czel a magyar katolikus előtt, hála Isten! nem épen ismeretlen, tudja ő jól, mi van e névvel összefoglalva; de öreg-czeli levél e lapokban tudtommal ritka madár, és ez vett rá, hogy ez évi kisasszony-napi bucsujáratom igénytelen eseményeit följegyezzem, és mint az idei jilíomokból kötött bokkrétát a „Kath. Néplap“-nak örök emlékül megküldjem. *)

Bucsú! sokan furesa fogalmakat képesolnak e szóval össze. Az egyik ujjain számlálgatja, hol és mikor lesz a környéken bucsú, és fölteszi magában, hogy mindegyikre elmegy, ha másért nem is, legalább betekint a sógorhoz, vagy megnézi a komát; és e járatban nem egyszer merül fel szívében a vágy, bárcsak hetenkint egyszer legalább volna alkalom bucsúra jární, ezalatt otthon Istók majd csak eldolgogzatna. Az ilyszörü embereket a magyar, eszem-izsom embereknék szokta

*) Egyéb közlendőink miatt e becses tudósítás egy kevésé elkésztett ugyan, de azért érdekességéből mit sem vesz.

S z e r k.

nevezni, kiknek oltárak a terített asztal, Istenök pedig — mint ezt már sz. Pál megmondta, — a drágalátos has; miért is nem érdemlik meg, hogy felölök e helyen egy árva szót is vesztegesünk. — A másik fajta emberek véleménye e részben vezet. — Ha végig néztem százat jóval meghaladó utitársaim tarka sorain, könnyen szemembe ötlött, hogy ök egytől-egyig az ugynevezett földnépből valók; más osztálybelit fényes nappal Diogenes lámpájával sem találtam volna. Istenem! gondoltam nem egyszer magamban, hát azoknak az uri atyafiaknak (természetesen csak Adámról) ninesen-e halhatatlanok? Mert ámbátor a bucsujáratokról senki sem erősíti, hogy a mennyország elnyerésére nélkülözhetlenül szükségesek; de azt sem tagadhatja senki, hogy módfelett hasznosak, mit megmutatni nem nagy fejtörésbe kerül. A kis méh üresen megy ki napkeltével a kasból, és néhány óra múlva édességekkel meg rakodva tér oda vissza. Ez az ajtatos bucsujáratnak képe. Először is elbucsuzik otthon szeretett övéitől, tettel mutatván meg, hogy mincs maradandó városunk e földön; mikor utra kel, látja, hogy ez élet nem egyéb, mint zarándoklás. Maga előtt szemléli a keresztet: erre eszébe jut, hogy ez az ő üdvösségének fája, rajta függ az ut, igazság és élet. A lobogók visszahozzák emlékezetébe ama nagy napot, melyen a bérmlás szentségében Krisztus harezosává avattatta fel magát. Utja, melyen halad, sok helyütt göröngyös, fásasztó; de ő tudja Urunk mondasát: „Keskeny az ut és nehéz, mely az életre vezet.“ Számatlan nélkülözések, és az elemek mostohaságának teszi ki magát; de ime megvillanik agyában azon nagy igazság, hogy a mennyország erőszakot szenved; harez és kiüzdés az ember élete, és a mit az irás mond, a szent türelemben fogjátok birni lelkeiteket, és így nyugodtan emeli vállaira az Üdvözítő szelid igáját, és egészen odaengedve magát, viszi azt tovább. Mindebből pedig azon hasznót is húzza, hogy büntös testét is fölrezzenti szokott tespedéséből. E makranczos szolga, ha önkényére ereszted, hamar fölmondja a léleknek az engedelmisséget. Nem tudom, hogy korunk elpuhult nemzedéke hogyan fog az örök hegyek sátoaraiba följutni, hová a szentek is csak a legnagyobb kítartás és erőmegfeszítés után vergődhettek? . . . A jámbor zarándok ezen kívül nyilvános tanúságot tesz hitéről a világ színe előtt; meggyőződését nem takargatja, meg lesz tehát ő is valva mennyben az angyalok előtt; ő betölti az isteni mester aranymondását: Ugy világosodjék a ti világosságotok az emberek előtt, hogy látván jó tetteiteket, dícsöítsék az Atyát, ki mennyben van. — A helyett, hogy e helyen számos egyéb hasznokat is elősoroljak, azt tartom, legjobb volna azokról öntapasztalásból meggyőződni.

De lássuk töredékes történeti vázlatát a lefolyt bucsujáratnak. September 2-kán reggeli három óraker megszólaltotak a hédervári anyatemplom harangjai az „Ave Mariá“-ra. Ez volt egyszersmind a jel arra, hogy az elindulási Perez már a küszöbön van. Négy óratájban érkeztek meg egyfelől az ásványi, másfelől a lipóti utitársak körmenetileg; mire a Nagy-Boldogasszonyról nevezett ósrégi templomban sz. mise tartott, melynek végeztével a helybeli ft. kanonok és plebános ur egyházi diszöltönyben kivezetett bennünket a határon levő, sz. P e r e g r i n nevet viselő kápolnához, hol is a határmaradottaktól megválva, D a r n ó felé ballagtunk. Itt a helységen túl levő keresztnél esatlakoztunk többi társainkkal, és elmondván az indulási imát, a Jézus sz. nevében és a sz. Szüznek oltalma alatt megindultunk. Magyar-Ováron jóval túl véletlenül egy ellenséges táborra akadtnak, t. i. a pusztító sáskák töméntelen seregére. Már második éve, hogy ezen valódi, Isten ostaroi e vidéket megszállva tartják; mely idő alatt kiirtásukra minden meg lett kísértve, de hasztalan. Utunkat folytatva, már meglehetősen elsötétedett, mire P a r n d o r f r a érkeztnak. A vendéglő kívülről sokat mutat de belül csak is bucsúnak való; eléggé kényelmetlen, de azért mégis drága minden. Másnap virradóra elértnk édes hazánk határat, B r u e c k b a n sz. misét hallgattnak; itt láttam, hogy az Isten házát mi sem emeli annyira, mint a tisztaság és rend. Délre a Hosszafalusi templomba tekintettünk be; a templom a helység végén áll, mely — nem megszólásból mondom — az unalomig hosszú falu népének csak annyi lehet, mint kiéhezett embernek egy falat kenyér,

oly parányi; de azért tiszta és csinos. Már a nap a messziről kéklő hegyek mögé szállt nyugodóba, mikor Lanzendorfra érkezünk; a templom tözsomszédságában levő kalvárián zsi-bongó számos bucsusok ajtatos éneke hangzott elénk üdvözlés-sül, kik közé nem sokára mi is elegyedtünk. — Meg kell vallanom, egész utamban sehol sem fogadtak oly szívesen, mint itt a sz. Kapisztránról nevezett atyák; de az is bizonyos, hogy soha életemben nem láttam az irgalmasság testi cselekedeteit oly keresztényileg gyakoroltatni, mint itt, hol maguk is mások alamizsnáiból élnek. A templom meglepőleg szép, s reánk nézve Mária-Czel előcsarnokának volt tekinthető. Másnap vasárnap lévén, reggeli hét óraker sz. misénk volt sz. Kelemen pápa oltáránál. Meg voltam halva, mikor főkegyházunk véd-szentjének földi maradványait üvegkoporsóban magam előtt szemléltem. (Vége követk.)

Varga Mihály.

Különfélék.

— Bibornok hg-primás ő eminentiája a multkor említett nagybecsű kelyhen kívül felszázados papi jubilaumának ünne-pére szintén Bécsben egy fényes egyházi öltözéket (hat pluvi-alét, négy dalmaticát, egy casulát és hat püspöksüveget) ké-szítettett mindannyi nehéz arany és ezüst brocat-szövetből, a főmagasságu bibornok ezimerével ellátva, mely arany- és se-lyemmel van hímézve, valamint a „Memoria Jubilaei“ szók is.

— Könyvhirdetés. Minthogy imakönyvem: „Mennyei hangok,“ főmagasságu bibornok hg-primás és esztergomi ér-sek, nagykéri Seitovszky János ur papságra szenteltetése 50-ik évfordulati napjának (arany-miséjének) örök emlékére van, legkegyesebb főpásztori jóváhagyása mellett, ajánlva: köztudo-másra hozom, hogy, a kik Esztergomban e ritka nagy ünne-pélyen megjelenven, a nevezett imakönyvet, mint ez ünnepély szép és üdvös emléket, maguknak megszerezni ohajtják, ezt a sz.-benedek-rendű főgymnasiumban nt. Ferenczy Jákó igaz-gató urnál, és a papnöveldeben nt. Fábrián János félélyelő urnál megszerezhetik. Ámbátor ezen, 50 ivre terjedő mű, ha egyszer, csak kissé is elterjedve, meg fog ismertetni, maga fogja magát ajánlani: mégis hogy annak belső jóságáról, hasznáról, sőt szükségéről még előbb is mindenki meggyőződhessek, jónak és czélszerűnek tartom, az illetőtől engedélyt nyerve, annak bi-rálója, nagys. és ft. Grynæus Alajos cz. kanonok és lelki-pásztorságtan egyetemi tanára által a főmagass. bibornok s herezeg-primás ur ő eminentiájához beküldött ítéletet közleni, melynek tartalma következő:

„Főmagasságu stb. Radlinszky Endre által kiadott, s általam szorgalmasan megbírált „Mennyei hangok“ ezi-mű oktató, szertartásos, életrajzi és énekes imakönyvnek tar-talma e következő: magányi, nyilvános és szertartási imák, az egyház szertartásai, szentségek s szentelmények kiszolgál-tatása, s azoknak betűszerinti és titkos értelmű magyarázata, szentek életrajza, s végre szent énekek. Az említett könyv minden egyes részei nem csak mítsem foglalnak magukban, mi a kath. hittel s az erkölcsi szabályokkal ellenkeznék; ha-nem még méltósággal teljesek, szívéllyességgel előntvék és lelki kenettel is elárasztvák, erkölcsös érzelmek gerjesztésére, ajtatos föltétek foganatosítására, s végre az eltévedt híveknek a bűnbánat-s ajtatosságra való visszavezérlésére alkalmasok. Az egész műbeni irmodor könnyű, népszerű és biblikus. E mű-vet, mint imák, szertartások, szentek életrajza, tanulságok, s szent énekek jeles kézikönyvét, s mint a hívek számára való-ban szükségest és épületest; de sőt még a papok számára, mint a szertartók, hitoktatók s magyarázók számára is föltéte

hasznost, és minden ajánlatra méltót, a legjobb lelkiismerettel bátorokodom Főmagasságu kegyes jóváhagyása alá terjesz-teni stb.“

Radlinszky Endre,
esztergom-főmegyei áldozár.

— Freiburg. (Vége.) Sept. 15-én a reggeli zárt gyű-lésen Broix kanonok ur a kölni előhely tevékenységéről tett jelentést, azon ohajtással, vajha az egyes egyetek évenkin a nagygyűlésen saját működéseikről kimerítő tudósítást adnának. Miest Ulmból indítványba hozza, hogy Wiseman bibornok-hoz a nagygyűlésből az egyházi irodalom körüli érdemeinek elismerése tekintetéből tiszteleti felirat intéztessek. Ver-schneider Genfből az ottani kath. község helyzetét ecsetelé. Figyelmet ébresztett dr Sepp-nek indítványa, miszerint a nagy-gyűlés a kölni ujság ellenében rosztalását kimondja. — E nap fénypontját képezte dr Buss-nak előadása a különféle kath. egyetek keletkezte-s feladataról. Kolping Kölnből a le-gény-egyletekről, Moy báró alelnök a rosztirányu sajtóról szó-nokolt. Michelis a kath. Némethon hivatását emelte ki, s végre Heinrich kanonok Mainzól egy alapítandó kath. egyetem eszméjét fejtegette. A nagygyűlésnek egyéb üléséből még megemlítjük, hogy a Sz.-Bonifác-egylet hathatós pártfo-gása mondatott ki; a szónokok közül pedig Buss a kath. nők föladataról, Moufang mainzi kanonok a kolostorokról, gróf Scherer Schweizról a Pius-egyletről, Kreuser Kölnből a köszöntés-módról: „Diesértessék a Jézus Krisztus,“ dr Pruzi-novszky Posenből a katolikusok állásáról Volhynia-, Lith-vania-, Podolia- és Ukraniaiban, végre Stein Kölnből, Köln és Freiburg városok kath. jellegeiről értekezett. Miután a jövő évi nagygyűlés helyül Prága jelöltetett ki, gr. Brandis el-nök a nagygyűlést befejeztnek nyilvánítván, az ősz érsek, Vicari Armin, a térdre borult gyülekezetre főpásztori áldásá-dta. A jelen voltak száma 597.

Jelentés. A Szent-István-Társulat folyó évi rendes közgyűlést novemberhó 10-én Pesten, a belvárosi plebánia-lak nagyobb teremében, délelőt 9 óraker tartandja; megelőzven azt ugyanaz nap reggel 8 óraker, szintén a belvárosi plebánia-templomban ünnepélyes sz. mise-áldozat. Mely közgyűlésre a társulatnak minden rangu s rendű t. cz. alapító, választmányi, tiszteletbeli s rendes tagjai ezennel tisztelettel meghivatnak.

Pesten, oct. 30-án 1859.

Szabóky Adolf m. k.,
titoknok.

Gyászhir.

Folyó évi november 1-jén, a halottak emlékezete napjának előestéjén 7 óraker nt. Kronperger Antal, veszprémmegyei ál-dozár, a Szent-István-Társulat választmányi tagja és a „Katholischer Christ“ érdemdu szerkesztője hosszú szenvedés után vízibetegségben életének 63-ik évében Pesten keresztényi ajtatossággal az Urban elnyugodott. A boldogult lelkét a község buzgó imáiba ajánljuk.

Kegyes adományok.

A pesti lipótvárosi templomban a Sz.-István-Társulat által emelte-tendő Sz.-István-oltárra: Keeskemétről egy névtelen 2 frt a. é.; ugyanaz a lipótvárosi templomra 2 frt a. é., s a kínai gyermekek megmentésére 1 frt a. é. — Ugyancsak a kínai gyermekek megmentésére: Oltványi Pál 1 frt 25 kr. a. é.

Megjelenik e lap hetenkint egyszer, esüörtökön. Előfizetési ár: Budapesten, félévre 1 frt 15 kr. pp. (új pénzben 1 frt 31 kr.); egész évre 2 frt 30 kr. pp. (új pénzben 2 frt 62 kr.); — vidékre postán, félévre 1 frt 35 kr. pp. (új pénzben 1 frt 66 kr.); egész évre 3 frt 10 kr. pp. (új pénzben 3 frt 32 kr.). — Az előfizetési pénzek a Szent-István-Társulat ügynöki hivatalába (Lipót-utca, 8. sz.) intézendők.

A lap szerkesztését illető levelek „a Katholikus Néplap szerkesztőségének“ czimezendők (Pesten, Képiró-utca 4-ik szám alatt).

KIADJA A SZENT-ISTVÁN-TÁRSULAT; FELELŐS SZERKESZTŐ: KÁDAS RUDOLF.

PESTEN, 1859. NYOMTATJA EMICH GUSZTÁV, BARÁTOK-TERE, 7. SZÁM